Почтову оплату зложено з гори гуртом.

Ч. 49. Неділя, дня 4. грудня 1921. (Ціна 1. прим. 20 мп.) Рік III.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 20 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 240 м; за границею разом з оплатою почт. 600 марок, поодиноке число 50 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побереже ч. 1.

Оголошення: 40 м, за один петітовий рядок або його місце.— Дрібні оголошення по 10 м від слова. — Некрольоґи і матрим. оголошення по 20 м. від слова. Оголош: більшим друком платиться подвійно.

політично-економічний орган.

Чехи а Українці.

Чесько-українські взаємини за минулих 50 літ — аж до р. 1919 не були приязні. Чеська політика і чеська преса, за малими виїмками, не розуміла наших визвольних змагань і майже завжди ставилась до нас як не впрост ворожо, то в кождому разі байдужно. Особливо в австрійськім парляменті йшли Чехи проти наших бажань, байдужно слухали наших скарг. Це все, очевидно, не могло витворити приязних взаємин між Українцями а Чехами, а в часі, який слідував безпосередно по берестейськім договорі, можна сказати, становище Чехів супроти УНР обурило до крайности Українців. Це ми і виказали в довшім артикулі, поміщенім в р. 1918 в празькій „Union".

По упадку Австрії, в чеській республиці прийшла до влади партія з Крамаржем на чолі, котрий ворожо поставився проти ЗУНР. Пригадуємо, що він саме пробував нехтувати представника ЗУНР в Празі, і що-йно по авдієнції проф. Др. Смаль-Стоцького у президента Масарика, зачав лагідніти ворожий настрій чеського уряду до ЗУНР.

По упадку Крамаржевого ґабінету, коли в Празі зросли впливи міністра зак. справ, Др. Бенеша, чеський уряд зачав відноситись зі свого роду прихильностю до Західної України, але з хвилею мілітарного упадку цієї останньої скоро змінив своє плятонічне становище. Знаємо дуже добре, що чеські власти на Підкарпатю ще в минулому році видавали в руки ворожої жандармерії галицьких старшин і козаків. Загально відоме теж становиско чеської влади супроти галицьких Українців, які працюють на Підкарпаттю. Але найболючійшим і насильніцим доказом неприхильности офіціяльних чеських кол до Українців взагалі, а Галичан з окрема, це сумні відносини в наших військових таборах в Чехословаччині.

Нашій пресі в краю і нашим політичним провідникам було те все добре відоме. Але вони не підносили цієї справи, бо сподівались, що всетаки дорогою пропаґанди, дорогою переговорів дасться дещо осягнути — бодай злагідніти режім по військових таборах. Мовчала наша преса і міродайні чинники ще й тому, що деякі невідвічальні людці з нашої еміґрації, яким зелено ще в голові, своїм нетактом дразнили Чехів, вмішуючись у партійні справи чеського громадянства. Ці одиниці на мало спрчиняли клопотів нашій політиці і нашій пресі.

Але, хоч наша преса й мовчала, то всеж таки ясно здавала собі справу з чесько-українських взаємин. Ми не вірили в піяку галицько-чеську приязнь, а навпаки — були свідомі того, що чеська політика, користаючи з нашого траґічного положення, держала нас лише як атут, при помочі якого в політичній грі з Польщею сподівалась осягнути деякі користи. Це показалось зараз, як тільки Др. Бенеш зачав переговорювати з Поляками: Чеські власти негайно перестали на галицькі пашпорти давати свої візи. Зрештою краківський «Час» ще в червні ц. р. недискретно вибалакався, що Чехи саме за ціну Сх. Галичини стараються здобути собі польську приязнь.

По довгих короводах заключено врешті чесько-польську «приязнь». Дотичний договір — скажемо словами урядовця ЗУНР — предвиджує безінтересовність Чехословаччини в східно-галицькім питанню. Це значить, що чехословацька держава не буде вести ніякої активної політики в східно-галицькім питанню. Чи це відповідає життєвим інтересам чехословацької держави і публичній опінії — це инша річ. Треба однак сконстатувати, що пасивне становище офіціяльної чехословацької політики в східно-гакицькім питанню нічо не зміняє в актуальности тієї справи, що найліпше доказують коментарі так чеської як і польської преси.

Так висловився чинник, що стоїть близько варстату політики Уряду ЗУНР. Та якіб причини не спонукали чесько-словацький уряд до заяви безінтересовности в справі Сх. Галичини, то цей договір не може мати ніякого впливу на українську політику дотично Сх. Галичини. Вона лишиться та сама, що була і дотепер.

Інша річ, коли чесько-польська приязнь дотикає Українців, що живуть на Підкарпаттю і повнять там культурно-національну місію. Вістки, які приходять з Закарпаття занепокоюють дуже поважно наше громадянство, бо тут розпочався крайно ворожий курс політики супроти галицьких Українців. І отсей найновіщий курс чеської політики, введений шумовинами чеської бюрократії, що як гайвороннє облягла Підкарпатте, може між Українцями а Чехами викопати бездонну пропасть. Ми віримо, що багато тут діється проти волі през. Масарика, та проти волі прихильних нам деяких офіціяльних кол в Празі.

І саме до них апелює наше громадянство, щоб не дозволили впихати нам ніж в плечі, щоб ті кола вглянули в роботу біснуватих крамаржівців і кльофачівців, котрі затроюють раз на завжди взаємини між Українцями а Чехами. Знаємо надто добре, що Чехи народ практичний, купецький — сентименталізму вони не знають. Але всеж і від купців можна вимагати джентельменства.

Інакше наше громадянство прийде до переконання, що всі Чехи — це самі кльофачівці, які серед нас мають як найгіршу славу.

Чехи занадто добре знають теж, що сучасні політичні відносини в осередній Европі — це омана. А ці відносини легко можна схарактеризувати так: нинішний день не знає, що принесе завтрішний...

Et haec meminisse invabit . . .

„Сим побідиш".

Знаю кількох академиків, яких здибав я по матурі зажурених. Поляки не приняли їх на університет за це, що не хотіли кривити укр. душею. І академики нарікали, що є „Luftinspektor-ами. Так було перед роком.

Стрічаю їх тепер. Се цілком инші люди. Вбрані як найкраще, вдоволені. „Що пороблясте?" — питаю. — „Продаю ковбаси, кишки, смалець, заробляю тижнево 50 тисячів маречек" — каже оден з них. Другий вступив як робуча сила до торговлі деревом, має тепер тартак і є спільником фабрики меблів. Третій, син радника, торгує „en gros". Оден медик III року вивчивсь шевства, має великий варстат і сам власноручно направив мені так гарно черевики, що закасував віденських шевців. Поводиться йому дуже добре. Инший торгує кашою, цибулею і овочами. „Нащо мені бути gryzipiór-ком в Малопольщі, коли я вже міліонером" — каже мені ще один молодий чоловік, що торгує бараболями і яйцями.

Йду до консуму купити мила. „Саме дістали ми свіже від п. професора" — говорить управитель укр. консуму. — Якого професора? — питаю. — „Ну, товариша Н. Н., що виробляє мило і розширивби фабрику але мало товщу". Чудасія! думаю собі і купивши дуже добре українське мило — виходжу. Стрічаю знакомого професора з Тернополя. Що пороблявте? — питаю. „Гаразд — відповідає — маю фабрику мила і отвираю фабрику зеркал. За рік-два я мультиміліонер, пенсіонуюсь, женюся і прошу на весілля, бо тепер не маю часу навіть оженитися".

Всідаю до трамваю. Стрічаю там знайомого письменника — „віршотворця", який щось записує в нотесі. — Вірші? — питаю. — „Де там — відповів. Я живу на селі, маю спілку з колодіями, що виробляють мені колеса до возів. Нині приїхав я до Львова продав і заробив на чисто 35 тисячів марок.

Це факти, над якими нам радіти. Ми починаємо як Чехи по страшній катастрофі в 17 віці. Промислом і торговлею змоглись вони, стали незалежними економічно а опісля здобули і політичну незалежність. І нам тої дороги триматись в сучаснім важкім лихоліттю, коли наша молодь не може вчитись на університеті, коли селянин не може купити клаптика землі і коли мазурські кольоністи сунуть на нашу дорогу землицю.

Тому треба нам тепер розвести сильну аґітацію, щоби всі наші хлопці на селі і в місті вивчилися ремесла. Надходить саме зима. На селі хлопці не мають що робити. Нехай отже не тратять часу а вступають на науку до добрих майстрів, а вивчаться на добрих ремісників. Тим способом будуть могли добре жити як люди незалежні і зроблять велике діло: Запевнять нам економічну побіду.

Радьмо це всім і заохочуймо всіх. — Йос.

*

Ся статейка, хоч з деякими єї місцями можна не годитись, порушує дуже актуальну у нас справу — а саме завойовання міст ремеслом і промислом. На жаль у нас брак ще зрозуміння, яке велике національне значіннє має для нас стан ремісничий. Ось недавно оповідав нам відомий покровитель бурси ремісничої у Львові, п. Іван Бачинський, ем. касієр „Дністра", що та бурса тепер не знаходить з боку укр. громадянства такого попертя, яке їй належиться. Побажатиб, щоб цю справу взяв на себе ширший комітет з рамени громадянства і діло висилання нашої молоді до ремесла вів пляново а не прихапцем, як це дотепер у нас діялось.

Вишукати добрих майстрів, вишукати догідне приміщеннє для хлопців, де вони по праці одержувалиб справдішне національне вихованнє, а далі вишукуваннє хлопців, що надаються до науки ремесла — це булиб головні завдання цего комітету.

Справа актуальна дуже — і ми радо уділимо голосу нашим читачам на цю тему. Просимо тільки висловлюватись коротко, бо місця в нас не багато. — Редакція.

Ратуйте сироти!

До Українського Громадянства в Зєдинених Державах Америки, за кордоном і в краю.

Вже пять літ істнує наше Товариство. Пять воєнних літ. Істнуючих 30 Філій, 10 сирітських за-

хистів, кілька захоронок, дві порадні матерей і велика праця в несенню помочі найбіднішій дітворі і сиротам — це є свідки і докази наших заходів.

Досі не просили ми прилюдно о поміч. Малі початкові потреби молого товариства, а відтак поміч „Українського Горожанського Комітету у Львові“, який передав нам в міру потреби фонди, призначені на діти і сироти, робили зайвими всякі окремі заходи для роздобуття матеріяльних середників.

Та сталося так, що відносини основно змінилися. Власти припинили діяльність „Українського Горожанського Комітету“. Ми лишилися без фондів.

І надходить тяжка зима. А в наших захистах сироти мерзнуть і голодують. А крім наших захистів істнує в нашому краю 29 инших захистів для українських дітей, звиж 50 захоронок, кільканайцять бурс та иншого роду інститутів опіки, і всі вони звертаються до нас, як до центрального товариства о поміч, а ми стоїмо безрадні. Дехто радить нам звинути деякі захисти.

Та що тоді зробити з приміщиними там круглими сиротами, які не мають куди дітися, як що живуть самі одніські на світі?! Не мають вони батьків ні свояків, тому батьками їм мусить бути все українське громадянство, а Американська Україна доброю, дбайливою матірю. І віримо кріпко що не заведуть нас наші надії.

Тому кличемо: **Ратуйте українські сироти!**

Жертви з Америки просимо присилати через „Земельний Банк Гіпотений у Львові“, вул. Підвалля ч. 7. — Жертви з краю до Т-ва „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, на вкладкову книжочку Ч. 10.520.

Дуже пожадані жертви в середниках поживи, які просимо посилати до управ найблищих захистів, чи Захоронок (у Львові захист при вул. Потоцького ч. 95. — Захоронка при вул. Руській ч. 3).

Всі американські, закордонні і краєві часописи проситься ласкаво повторити цей зазив і в той спосіб зложити свою жертву для української сироти.

За Головний Виділ „Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові“:

М. Картаницький президент. **Др, Ст. Старосольський** секретар.

Східна Галичина.

В третю річницю здобуття Львова Поляками, польські ґазети помістили повні ненависти проти Українців артикули. І так „Курієр повшехни“ ч. 17 з 23/XI між иншими пише таке: „Минає три роки від хвилі, коли надіслане банкротуючими Габсбурґами гайдамацтво, опановавши Львів — мусіло з соромом уступати з наших порогів. Здавалося сіячам ненависти (!!), що відорвуть Львів від Macierzy Polski. Впало Ґасло:

Hajdamaki precz!
Lwowa nie damy —
Nie mają prawa!
Bandy ukraińskie pierzchły“.

Подібно писали і иньші польські часописи і ладились до великого свята. Та мабуть польське громадянство вже помудріло, бо як пишуть ґазети, на святочнім представленню в театрі була пустка.

Поляки самі бачать, що такий стан, як тепер, в Сх. Галичині не може довго трівати, та що Найвища Рада мусить справу Сх. Галичини вирішити. Тому і „Час“ радить, щоби польський сойм не розвязувався — доки не буде вирішена справа Сх. Галичини. Бо в разі розвязання сойму, требаб у Сх. Галичині розписати вибори, але перед вирішенням справи Сх. Галичини може Найвища Рада уневажнити ті вибори.

Польське міністерство далі працює над автономією для Сх. Галичини, та як пишуть польські ґазети, готове згодитись на автономію теріторіяльну в межах Польщі. Що польський уряд не має иншого виходу, про це свідчать слова бувшого віцеміністра закордонних справ Домбского. Він на конґресі людовців у Варшаві сказав таке: „Прінцип пошановання инших народів мусить бути пристосований також до Сх. Галичини. Не можемо пристосувати пруської методи: загарбали ми її, отже то наше. Треба йти на компроміс і дати Українцям автономію. Коли цего не зробимо, скорше чи пізніще стратимо Сх. Галичину.

Ми вже зазначили виразно, яке становище Українців супроти тих проєктів, а то становище поділяє в цілости і наша еміґрація, як це бачимо з розмови редактора віденської „Нає Фрає Пресе“ з Др. Назаруком, поміщеної в „Нає Фрає Пресе“.

Американські Українці далі займаються щиро долею Сх. Галичини. „Укр. Прапор“ доносить з Америки отсе:

Дня 14. жовтня с. р. приняв секретар стану, ссе є міністер загордонних справ Зєдинених Держав Півн. Америки Гюс, в присутности шефа департаменту для справ Зах. Европи В. Кеселя, — адміністратора гр. кат. дієцезії о. Петра Понятишина, в товаристві адвоката Кернса. На послуханню була порушена справа східно-галицької державности.

Премієр Канади, Мієн, приняв в Вінніпеґу при нагоді свого переїзду до Портедж ля Прейрі українську депутацію, зложену з редакторів українських часописів, та тамошних визначних, українських громадян. Іменем гуртка Українців промавляв адвокат Я. В. Арсенич. В часі розмови з премієром обговорено справу дипльоматичної помочі Канади справі Галичини та полекші для Українців в набуванню канадійського горожанства, з окрема також полекші для українських жінок. Премєрови представлено подрібно теперішне положення Східної Галичини, а він подав депутації до відома те, що канадійське правительство зробило досі в галицькій справі та приобіцяв написати проте додатково лист, який буде можна прилюдно використати. Враз з Українцями був у премєра також фінансовий аґент уряду З. У. Н. Р. Боєр, який забирав також голос в розмові.

Дописи.

З Городенки. Думавби хто може, що Городенка спить сном блаженних, що люде перемучені відпочивають по всіх трудах цієї війни і ждуть хіба на яке чудо, бо майже згадки до тепер про Городенку не було. Та так воно в дійсности не є. Життя пливе в нас таким руслом, на яке дозволяють теперішні обставини. З инших сил та міст, по кожному концерті чи виставі, йдуть негайно до часописів дописи про всіх і вся. Та у нас інакше — кінець діло хвалить. Праця, тиха, спокійна праця, без надмірних криків — це доведе нас до спільної мети. Концерти та вистави відбуваються у нас так часто, як часто дає на це дозвіл теперішна влада. Одному Ам. кружкови драм. відповіло Староство, що вистави відбуваються за часто і що це „zakrawywa na teatr“ (Серафинці). Читальні саме тепер в стадії відновлення. Села Семаківці, Серафинці, Тишківці, Глушків, Чернятин, Ясенів і Стрільче вже відновили свої читальні і життя тут пливе вже майже передвоєнним руслом, помимо перешкод є боку наших „сусідів“. Инші села спішать за прикладом тамтих і теж відновляють читальні. Провід в цьому веде філія „Просвіти“ з новим, рухливіщим виділом, який постановив собі до кінця цего року відновити всі читальні в повіті. Філія Просвіти має свою бібліотеку і випозичальню книжок, яка дуже гарно розвивається. Драм. кружок „Укр. Бесіди“ проявив в цьому році більше енерґії. Дав ряд вистав, між ними і пєсу Винниченка „Базар“. Чистий дохід з вистав і вечерниць призначувано на докінченнє перебудови „Нар. Дому“. Всім дається відчувати великий брак книжок популярного змісту, але потішаємо себе надією, що кураторія фонду „Учітеся“ випустить на днях кілька книжок для широких мас народу. — *Очевидець.*

З Угнова. Загальними Зборами, які відбулися 29. жовтня ц. р. відновила й веде свою діяльність філія Тов-а „Просвіта“ в Угнові, котрої районом є цілий угнів. судовий-повіт. До Виділу Філії входять: як голова: п. В. Олексин упр. нар. школи з Вербиці, як заст. голови: п. С. Божик

Завдання сільської крамнички.

(1. Основаннє повітового кооперативного союзу.)

Щоби зрозуміти завдання сільської кооперативної крамнички як слід, треба перш всего ясно унаглядити собі, в який спосіб радить собі дрібний торговельний посередник, значиться дрібний купець, яких безліч є по наших містах, і які удержують з тої дрібної продажі свої родини. А звичайно в бідного найчисленнійша родина.

Всякому відомо, що велика кількість товарів походить з фабрик. Фабрикант продукує великі кількости товарів і йому не виплачується посилати їх в малій кількости на тисячу адрес. Йому збільшилиб ся тоді кошти на опакованнє товару, на оплату пересилки та на тих робітників, яких число до висилки згаданих товарів мусілоб побільшитися. Йому краще мати в кождому місті одного відборця, якого стан маєтковий йому відомий і солідність та платездатність запевнена. Звичайно дрібні відборці товару скоро попадають в нужду, чи то з огляду на конкуренцію, чи хочби ізза чисельности своєї родини або нещасливих випадків в сімї та в майні. Малий купець не дає ніякої запоруки зарядам фабрик і вони радше шукають за сталими, певними, великими купцями.

Дрібні купці відбирають свій товар в тих великих купців а перепродують його знову ще дрібнійшим. І всі вони і їх родини живуть з того і не мають найменшої охоти залишити цей спосіб заробковання. А це діється зі шкодою для народнього господарства. Всі ті купці, які нічого нового не витворюють, гайнують тільки свій час на гандричанню з покупцями, а моглиб дуже гарно працювати в якому ремеслі, чи на ріллі.

І ось справник сільської крамнички, який заїзджає в місто і купує свій товар в дрібного покупця, натворює багато лиха.

Він перш всего минає своє товариство в місті, яке є на кооперативних основах, а йде до чужого. Він купує у дрібного купця, значить робить се зі шкодою для своїх громадян в селі. Він просто годує за гроші громади самого купця і його сімю. Він мусить продавати сей товар по ще дорощій ціні, як сам купив. Він мимоволі привчовує дітей дрібного купця, щоби вони не залишали батьківського способу заробковання — мовляв — досить ще є дурнів на світі і тим способом продовжує животіннє того стану, який з огляду на свою непродуктивність та зайву позицію в народньому господарстві повинен би щезнути.

З того виходить перше завданнє сільської крамнички. Не купувати товару в дрібного посередника а старатися дістати його впрост з жерела. Становище наших кооператив булоби під тим оглядом о много вигідніще, ніж їх західноевропейських посестер в їх початках. Фабрики і великі гуртовні відмавлялися продавати їм товар, звязувалися в союзи, яких ціллю було побореннє кооперативного руху. Та це не тільки що не зломило його, а навпаки вказало йому нові шляхи. Щоби зробити себе незалежним від великого капіталу, звязувалися кооперативи в союзи й будували спільними засобами власні фабрики, стараючися тим способом в першу чергу покрити власне запотребованнє. Всі ті фабрики були власністю уділовців, а уділовцями були робітники. Таким способом фабрики дорогою правильного розвитку ставалися власністю працюючого люду. Тим способом перейшли кооперативи з оборонної позиції в війні проти великому капіталови до наступу дорогою конкуренції в продукції. Зустрінулись кооперативи заходу також із нехітю зі сторони соціялістичних, революційних кругів, які добачують в них певну перешкоду в соціялістичному революційному рухови. Вони, як думають соціялісти, обнижують в робітництві степень революційности, а працюючи безпосередно й практично над полішенням його долі, ослаблюють в ньому духа боротьби. Звичайно, що найбільш похопним до боротьби буде голодний, невдоволений чоловік та в цьому ж і суть кооперативи, що не бажає вона кровавих жертв, як молох революції, а поступає в напрямі соціялістичного ідеалу мирним, повільним але певним шляхом економічної боротьби, солідарности, та орґанізації робітничих мас. Кооператива наказує консументам ставати самим і продуцентами. Вона говорить: коли хочеш їсти й хочеш з'одягнутися а своєю кервавицею не хочеш збогачувати капіталіста й великого власника, — ставай ним через орґанізацію, єдність і солідарність сам! Будуй варстати праці! Споживай сам все те, що витворюєш і не запихай своєю працею кишені галапасів!

Сільська крамничка, купуючи товар просто з гуртівні а вимминаючи дрібних посередників, залишає весь прихід, з якого живе весь довгий ланцюх посередників, у власних руках.

Сама сільська крамничка не зможе одна закуповувати товар у жерела. На це не має вона

з Угнова; як секретар: п. Мазикевич Андрій студент з Угнова; як касієр: п-а Дорожинська Олена нар. учителька з Угнова; як контрольор: п. Целевич Корнило інжінер з Угнова; як члени виділу: п. Фарисей Григорий господар з Корчмина і п. Микулович Евген студент з Угнова; як заступники виділових: п. Пушкар Грицько господар з Вербиці, п-а Петришинівна Уляна і п. Скрипчук Іван з Угнова. Канцелярія Філії (в домі Читальні „Просвіти“ в Угнові) отворена що-четверга від год. 12—15. — Там тоді можна засягати інформацій в усіх справах просвітних, вплачувати членські вкладки, складати звідомлення читальняні, замовляти книжочки „Просвіти“ та набути статут Тов-а. Читальняну діяльність відновлено доси і ведеться в Угнові, Вербици, Піддубцях, Корчмині, Карові Улівчанах, і Остобужи. — Велике число членів і жива діяльність читалень доси відновлених є гордостю тих місцевих одиниць, що віднову спричинили, повинна стати заохотою до просвітної праново Виділови Філії та добрим прикладом усім тим патріотцям, народним учителям і иншим сільським інтеліґентам, що несоромляться сего, що доси в їх селах не відновлено діяльности читальні.

Ф. П. У.

Повстаннє на Україні.

З Великої України крім поголосок ще й тепер нема певних вісток про повстаннє проти большевиків. Варшавська «Укр. Трибуна» доносить, що на одеських шляхах відбуваеться тепер бій повстанчої армії генерала Гулого-Гуленка з большевиками. Його армія, як доносять, має поверх 100 тисячів повстанців. Може це число і прибільшене, але мабуть повстанчий відділ ген. Гулого найбільший і з ним большевики поважно числяться. Що до особи самого ґенерала, то як нас інформують з достовірного джерела, це щирий Українець і неабиякий знавець военної штуки.

Та всежтаки — ми далеко від того, щоб оптимістично настроювати наших читачів. Причини нашого скептицизму виложили ми в попередних числах.

При тій нагоді зазначуємо, що в таборі інтернованих вояків в Стрілкові святковано 15 падолиста »річницю перемоги над гетьманом Скоропадським« службою Божою і виставою-концертом. Не знаємо, яку ціль мало це свято? І чи є привід до радости? Бо якийби гетьман Скоропадський не був, але всеж таки був він господарем української держави і з його упадком упала і укр. державність. Ці люди, що нерозважно дали почин до повстання, повалили Скоропадського, не даючи Україні нічо — хіба руїну. Отже »свято« в Стрілкові — це було свято руїни. Найвищий час вже прогнати з посеред нас духа Сірків та Марків Проклятих.

Якийсь дописувач в «Укр. Трибуні» пише, що »в цей день у воящтва, за винятком «фаховців і спеців» можна було бачити радість і задоволеннє.« Віримо йому. Для мудрого нема найменчого приводу до радости — хіба радше до смутку, а ...... і до сира сміється...

ані спроможности ані досвіду з й жерело не згодиться відпродувати свої товарі в малій кількости, дрібним покупцям, якими являтимуться всетаки дрібні сільські крамнички.

В який отже спосіб зарадити лихови?!

В кождому повіті є що найменше 60 сіл. Колиб в кождому третьому з них повстала принайменше одна крамничка, то моглиб вони вже звязатися в повітовий союз і заложити в повітовому місті свою гуртівню, в якій кожда крамничка відповідно до кількости пороблених закупів малаб участь в приходах. Тим приходом мігби кооперативний союз розпоряджатися і ужити його за деякий час чи то на будову власного дому, чи на будову власної фабрики, чи хочби, якби цього домагалися загальні збори, (що одначе не булоби найкращим виходом зі справи), на розділ між поодинокі крамнички, що становлять союз.

Користи з такої гуртівні очевидні. Вона має змогу випробувати товар, обчислити наперед, спираючись на попередний оборотовий рік, запотребованнє повіту; спираючись на уділах кооператив всего повіту, вона має сильну фінансову підставу а тим самим зискує на довірю, повазі та кредиті. Вона матиме більше фондів на те, щоби вишукати дешевші жерела або солідніщий товар. Вона стає силою повіту, кріпостю села в місті, серцем господарчою життя: та позатим вона матимн велике національне значіннє.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Конференція в Вашінґтоні займалась розброєннєм. Французький премієр Бріян заявив, що Франція не може розброїтись, бо Німці є в силі на протязі двох тижнів виставити 7 міліонів війська. Супроти того розброєннє Франції — це те саме, що її упадок. Отся заява Бріяна свідчить, що Франція бажає, аби знов цілий світ попав в шал зброєнь, які страшним тягарем ляжуть на людство і скорше чи пізніще доведуть до страшної різні. Нову війну пророкує і бувший американський премієр Вільзон. Він заявив, що політика Франції веде до нової війни.

І так конференція в Вашінґтоні замісць скріпити мир, ще більше розєднала великі держави, з одної сторони Францію, а з другої Англію і Італію, які не хотять іти тою дорогою, на якій можна легко скрутити вязи. Та коли між Францією а Англією ще відносини не заострились дуже — то між Італією а Францією є далеко гірше. А іменно французький премієр Бріян на тайнім засіданню конференції, як пишуть ґазети, виступив дуже гостро проти італійського представника за те, що він домагався розброєння, і ужив таких образливих слів: «Ви (Італійці) бажаєте мира не як прихильники мира, але як так, що не можуть удержати своєї армії, яка й так нічо не вартує». Коли про це довідалося в Італії, всюди вибухли ворожі демонстрації, звернені проти Франції. В Турині товпа демонстрантів вдерлась до французького конзуляту і знищила цілу обстанову. Подібає сталось в Неаполі і инших містах. Це все є новим доказом, що Франція буде відокремлена та що єї гістерична політика заведе в пропасть.

В Англії, в Льондові відбулось в половині листопада велике віче жінок, яке протестувало проти війни. Англійські жінки ухвалили звернутися до американських і взагалі до жінок цілого світу, щоб і вони працювали над тим, аби політичні порахунки полагоджувано без війни. Хтось раз сказав, що світ є мячем в руках жінки. Коли це правда, то можливе, що жінки поставлять колись на своїм.

Ірляндськв-анґлійські переговори станули на мертвій точці. Великий клопіт з ірляндськими Анґлійцями-кольоністами, котрі в країні Ульстер мешкають і всіми силами боряться проти ірляндської незалежности. І вони то є найбільшою перешкодою на дорозі, яка веде до анґлійсько-ірляндського порозуміння.

В Німеччині останніми часами прийшло до голодових заворушень в Берліні і инших більших містах. Безробітні нападали на харчеві склепи і рабували їх. Кажуть, що німецькі большевики використують це і приготовляються до державного перевороту.

Чехи, як звісно, зарядили були мобілізацію армії. Оповіщеннє це мало той наслідок, що 9000 Німців, не хотіло зголоситись до війська і втекло до Німеччини. Ґазети пишуть, що вони по своїм повороті будуть увязнені, але чеський уряд плянує амнестію для них. Іншого виходу і нема. Німців прилучено силоміць до чеської держави — отже вони йдуть тепер за прикладом Чехів, котрі в часі світової війни покидали австрійське військо, бо Австрія була для них ворогом.

ВСЯЧИНА.

Упр. Нар. Театру оповіщає отсе: В четвер д. 1. грудня виставлена буде найновіща песа Винниченкова „Закон“. Саля буде огріта. Заповіджений виступ п. Гавка в „Катерині“ перешкодила недуга артиста. — Поміщаючи отсей комунікат, мусимо висловити своє здивованнє, що Дирекція Театру наперід не обдумає репетуар і зміняє його в послідній хвилі, як це сталось в минулім тижні. На тім терпить провінція. Дальше замічаємо, що вистава „Барона циганів“ удалась не найкраще через нещасну обсаду ролі „барона“. А що-до вистави „Катерини“, то всюди так водиться, що про перешкоду специяльно заповідженого артиста треба перед виставою повідомити громадянство. Ролі в опері були нещасливо розділені. Може бути, що це викликала неприсутність п. Гавка. На решті апель до п. кап. Барнича: Між музикантами брак дисціпліни. Члени орхестри спізняються і то по 2—3, як це зайшло в „Катерині“ у двох актах. Не тільки що на тім терпить видатність орхестри, але музиканти, швендаючись, перешкаджають. Адміністрація театру зволить також опалювати салю, а за кулісами конче палити в залізній печі, бо артисти січуть зубами від зимна. Деж в такім зимні можна грати? Годі вимагати від людей неможливости.

Доносять нам, що останніми часами згинув в боротьбі з большевиками знаний у нас в Галичині адмірал М. Білінський і урядовець Куриленко.

Характеристичний документ. Відповідальний редактор студентського вістника „Поступ“ одержав із дирекції львівської поліції письмо отсього змісту: „Prezydjum Dyrekcji policji we Lwowie. — L. 4299|21. pr. — We Lwowie, dnia 8. listopada 1921. — Do Szanownej Redakcji czasopisma „Postцp“ na ręce odpowiedzialnego redaktora P. Dra Aleksandra Nadragi we Lwowie, ul. Dominikańska l. 11. — W Nr. 11. z listopada b. r. zamieściła Szanowna Redakcja artykuł pod tytułem „Zi studenckoho Żytja“, którego tendencją jest zohydzenie społeczeństwa polskiego oraz czynników administracji polskiej a tem samem wywołanie wrogiego nastroju wśród ludności ukraińskiej. — Artykuł ten, jako noszący na sobie cechy zbrodni z § 65. a. uległ konfiskacie sądowej. — Dyrekcja policji zwraca przeto uwagę i ostrzega, że na wypadek pojawienia się w przyszłości artykułów w tym duchu, zostanie wydane zarządzenie po myśli §. 7. lit. a. ust. z 5. maja 1869. Dz. p. p. Nr. 66. —
Dyrektor Policji. Reinlender.“

Справді характеристичний документ хвилі. Після появи десятьох чисел, у котрих вразливий пан цензор не доглянув нічого нецензурного, прийшло нещасне 11-те з ряду, яке так сильно стрясло польськими орґанами безпеченства, що—попри конфіскату — посвятились видати аж так страшну загрозу. По правді, „Поступови“, як орґанови аполітичному й не снилось пускатися на шлях, на якому тенденц'йно кидалося камінем на польське громадянство й польську адміністрацію, а вжеж найменше, як орґан студентський, не думав і не думає підніматись ролі тайного революціонера між українським людом. Опираючися на фактах, нотованих впрочім дуже совісно в польських часописах, „Поступ“ мав на меті зрефлектувати польську націю, що метод, котрим вона послугується супротив освітно-визвольному рухови української молоді, веде до противного висліду, бо історія свідком, що після терпіння йдуть радощі, а знущанням виковується сильні, відпорні, повні посвяти характери. — Отсе злочин „Поступу“ й то перший за цілий час свойого єствування. Нехай історія й це колись осудить. — *Поінформований.*

В попереднім числі „Укр. Голосу“ була вже згадка про сходини устроєні жіночим союзом, на яких п. Рудницька-Лисяк виголосила реферат про завдання української жінки під теперішню хвилю.

В короткім і річевім рефераті вказала прелеґентка, що дотеперішна публична діяльність української жінки обмежувалась на філянтропійно-гуманітарній, а що найбільш освітній праці. Однак теперішна хвилина вимагає від неї участи в громадськім і політичнім життю. Світова революція дала жінці рівні з мущиною права, а тим самим вимагає від неї рівновартної праці в кождій ділянці суспільного житя. Ці зміни заскочили жінку неприготованою. Заки буде вона спосібна стати до громадянсько-політичної роботи поруч з мущиною, мусить основно до неї підготовитись. На це треба окремої орґанізації, яка згуртувалаб все українське жіноцтво. Почин має дати всеукраїнський жіночий Зїзд, що відбудеться у Львові в днях 22. і 23. грудня ц. р.

Після оживленої дискусії на теми порушені в рефераті, засновано льокальний комітет для

справ зїзду, під проводом п. проф. О. Ціпановської.

Сподіємось, що перемиське жіноцтво щиро відгукнеться на завив зїздового Комітету. Кожде місточко, кожде село вишле своїх відпоручниць. Нехай інтелігентка, робітниця, селянка своєю присутністю на зїзді докажуть, що їм загальна справа рівно дорога! — М. Ҝ. Г.

Перемисьна філія тов. „Союз Українок" удержує від двох літ жертвами своїх членів бурсу, в якій находить приміщення 25 дівчат. — Кождий з нас добре знає, кілько коштує само лиш прохарчування одної особи в місті. А наша бурса має їх аж 25. Тож не диво, що і так малі фонди вичерпалися і бурсі грозить розвязаннє. 25 дівчат мусілоб покинути школу. — Тому порішено уладити томболю, а дохід з неї призначити на згадану бурсу. Томболя відбудеться дня 11. грудня ц. р. Подробиці подадуть окремі оповіщення. Щоби однак ся томболя принесла поважний дохід, мусить прийти з помочею наша суспільність. Тому звертаємось отсим з горячим проханням до всіх тих, кому доля і будуччина нашої молоди не байдуже, щоб своїми жертвами причинились до піддержання єствовання бурси. Ходить о надсилання фантів: 1) оздобні дрібнички, робітки, книжки, забавки і т. п. 2) Провінцію просимо о надсилання фантів в натураліях (мука, крупи, ярина, овочі, яйця і т. д. хочби в зовсім дрібній скількости. 3) Дріб, дичина, крілики і пр.

Свідоміщі одиниці по селах занятись повинні збіркою жертв між селянством. Ми певні що наше громадянство як все, так і цим разом щиро відгукнеться на наш заклик. Нагородою буде свідомість, що причинилось воно своєю лептою до уможлизлення науки нашій спосібній а бідній молоді. Фанти просимо складати найдальше до 10. грудня рано на руки п. М. Гривнакової, проф. гімн. (Укр. Інститут для дівчат.) —„Союз Українок".

Редакція просить шан. читачів прийти з видатною допомогою дівочий бурсі, бо в ній приміщені головно сироти по поляглих за волю України. Відозва „С. У." повинна особливо серед нашого жіноцтва знайти голосний відгомін.

На пресовий фонд „Укр. Голосу" зложили: о. Макар, Олешиці 250 м. — *Через Адм. „Укр. Гол"* надіслали: на **„Рідну Школу"** Р. Базилевич 450 м (збірка); М. Ноґа Селиска 100 м; збірка на весілю Кисиля, Селиска 325 м; М. Кебузинський 2000 м (з нагоди своїх імянин); Орест Вислоцький 2000 м; Селянська Кооператива Городенка У П Т. 2000 м.

На „Рідну Школу" зложили від 21—30 падолиста 19 1.: Школа Шашкевича 20.480 (за жовтень і падолист.); Урядники суду (за жовтень і падолист) 2.464; З нагоди імянин проф. М. Пащака (присутні гості) 5.000; Фінансові і торг. інституції (за жовтонь і падол) 3675; VI. б. м. ґ. 4.169; V з. м. ґ. 605; Ковальський Р. 200.— Спростованнє ч. 48. У. Гол: Учепики IV б. ґ. м. зложили не М. але 935 М

На дім для священичих вдів і сиріт в Перемишлі зложили в марках: ОО. Рлюнт З. 2000; Кульчицький С. 5000; Гриневецький Е. 5000; Дзяла Д. 2000; Стукач П. 2000; Скварко І. 1000; Ліщинський Ів. 5000; Клюка В. 5000; Лаврецький В. 5000; Дуркот А. 1000; Добрянський А. 1000; Котис В. 500; Малецький І. 600; Очабрук А. 1000; Мартинович Ор. 500; Стояловський І. 2000; Венгринович В. 1000; Костек І. 2000; Стеранка А. 2500; Тустановський Л. 5000; Мекелита 2000; Валюх І. 1000; Федорович К. 2.500; Вербицький М. 1000; Моравський Е. 3000; Мацюрак В. 3000; Возняк Е. 1000; Гукевич А. 1000; Бурмич Н. 1000; Балко В. 2000; Кобрин А. 1000; Білинський О. 1000; Маринович Й. 5000; Тимчишин М. 500; Заболоцький Т. 1000; Турчиновський М. 1000; Гринишин І. 1000; Ґоцький Б. 1000; Кріль М. 1000; Ясеницький В. 5000; Гарасовський Т. 1000; Прокурат М. 5000; Преторіюс Й. 3000; Сендзік І. 2000; Кручковський М. 3000; Матюк Ю. 1000; Карпевич І. 5000; Вовчак Михаил 500; Курило Василий 138'29; Шведзицький А. 1000; Крупа С. 1000; п. Костек Іванан 500; п. Лапичак Наталія 500; Тимчук І. 1000.

Жертви на ґімназію в Добромилі. Гриць Турко 2.000 м, Степан Хробак і Петро Прибитківський 1.500 м, Антін Возьний 353 м, Степан Возьний 330 м, Стефанія Круківна 331 м, Марія Івасілкова 200 м, Степан Чепелівський 200 м, о. Кобрин гонерлр з нагоди вінчання з п. Шатинською 5.000 м, Степан Василишин 2.000 м, Иосиф Масляник 100 м, о. Николай Бормич 1.000 м, Кооператива Хирів 2.500 м, дрібні 145 м, Збірка коло церкви в Добромилі 1.243 м. Разом 16.902 мп.

„В м. Берліні (Шарльоттенбург) при „Спільці Студентів-Українців в Німеччині" заснувався **„Гурток студентів-техників"**, котрий ставить своєю метою: академично-фахове обєднання студентів-техників Українців для взаємної допомоги в техничній освіті та для культурної праці в ріжних галузях техники. Гурток нараховує зараз 15 дійсних членів і скілька кандідатів. Звертаючись до всіх Українських організацій та поодиноких осіб, що працюють на полі техники з проханням надсилати інформації, матеріяли, книжки, часописи та ин. Гурток зі свого боку по одержанню відомостей радо буде ділитись ївсім, чим тільки зможе. Гурток зі свого боку по одержанню відомостей радо буде ділитись всім, чим тільки зможе. Адреса Гуртка: Berlin-Charlottenburg, Goethestrasse, 67a, b/Fechner, Verband Stud.-Techn. beim Verein Ukr. Studenten in Deutschland. — *Рада Гуртка.*"

† Осип Ґрабовский, приват. ученик VII кл. ґімн. син залізничника, помер 24 падолиста в Бушковичках. Покійник служив в У Г А а опісля перейшов пекло страстей в таборі інтернованих, що і підкосило його здоровлє. По увільненню займався освітною працею в ріднім селі і ця праця принесла йому запаленнє легких. Похорон відбувся в ріднім селі, в якім взяв участь товариші покійника зі своїми професорами. Над гробом промовив о. катех. Мартинович і ученик Волощак. В. Й. П.

† Володимир Балей, управитель народної школи в Микулинцях, батько українського вченого Дра Степана Балея, по довгій а тяжкій недузі помер 16. падолиста в 67. р. життя, а по сорок літах учительської служби. Був це правдивий тип учителя, учитель з посвяти і вроджених спосібностей. Через сорок літ свого учительовання виховав нашому народови много одиниць сильного характеру і щирих патріотів. — Вічная Йому память!

НАДІСЛАНЕ.

Подяка.

У важкім горю і смутку, яким навістила нас судьба по втраті нашої Найдорощої донечки Лесуні, учениці I. кл. ґімназ. в Переиишлі, правдивою відрадою був для нас обяв співчуття зі сторони наших приятелів і знакомих наших і дорогої Покійної.

Складаємо отсим сердечну подяку Єго Преосвященству Д-рови Коциловському за участь в похоронах Покійної, як також Всесвітлійшому о. Д-рови Василеви Левицькому під якого проводом віднено тіло Покійної на вічний спочинок. Високопреподобному о. Прелатови Александрови Зубрицькому, Високопреподобному соборному Крилешанови і Пароxови Д-рови Богачевському, цему послідньому і за прекрасну і трогаючу промову, яку зволив виголосити над гробом Покійної, відтак Високопреподобним ОО. Совітникови Комарницькому Михайлови, Канцлерови Мацюракови Стефанови і Всечеснійшому о. Головачеви Миколі.

Дякуємо також щирим серцем Хвальній Дирекції і учительському Зборови української жіночої ґімназії в Перемишлі, а передовсім Вп. Пані Марії Данилевич і хорови, який під єї умілим проводом співав похороннні пісні і взяв участь в заупокійному Богослуженню відправленому в ліцеальній каплиці дня 12. падолиста ц. р. через улюбленого катихита Покійної, Високопреподобного о. Крилошанина Кормоша Омеляна, що сповідав Єї і виправляв у послідну дорогу, за що нехай буде Єму сердечна дяка.

Почуваємося до обовязку зложити неменче щиру подяку Товаришкам Покійної, що в останнє вкрасили квітами Єї домовину, а іменно Марійці Ґреґолинській, Тюті Пшепюрській та Товаришкам з Інституту.

Вкінці дякуємо всім тим, які мимо невідрадної погоди взяли участь в похоронах Покійної, провели Єї тіло на місцевічного спочинку — як також і тим, що зволили нам висловити заяви співчуття по тій нашій великий втраті.

Перемишль, в падолисті 1921

Д-р Раман і Теодора СЕКЕЛИ з родиною.

В Четвер, дня 1. грудня відбудеться в Катедральній Церкві о год. 8 рано богослуженнє за упокій душі **бл. п. о. Володимира Гинилевича,** на яке родина Покійника запрошує крівних і знайомих.

КОНКУРС.

З днем 1. січня 1922 опорожнюється посада дяка-управителя хору при парохіяльній церкві в Лежайську. Знаннє дірiґентури конечне. За управу хорами „Просвіти" окрема платня після умови. Зголошення вносити до **15.** грудня 1921 до гр. кат. Уряду парохіяльного в Лежайську. 2—3

За редакцію відвічає: Др. Володимир Загайкевич.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.